

මූලපණ්ණාසක (මූල් සූත්‍ර පණස)

නමො නසස භගවතො ආරහතො සමමා සම්බුද්ධසස

41. සාලෙය්‍යක සූත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ ලදි. එක් කාලයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහා හික්කු සංඝා සමග කොසොල් ජනපදයෙහි කොසොලයන්ගේ සාල නම් බමුණු ගම යම් තැනෙක්හි හැසිරෙන සේක් කොසොලයන්ගේ සාල නම් බමුණු ගම යම් තැනෙක්හිද එහි වැඩියහ. සාල ගම්වැසිවූ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතියෝ . ශාක්‍ය පුත්‍රවූ, ශාක්‍ය වංශයෙන් පැවිදිවූ ශ්‍රමණ භගවන් ගෞතමතෙමේ මහත් හික්කු සමුහයා කැටව කොසොල් දනව්වෙහි හැසිරෙනසේක් සාල නම් ගමට පැමිණියහ. සි ඇසුවාහුය. ඒ භවන් ගෞතමයින්ගේ මෙබඳුවූ යහපත්වූ කිරිති ශබ්දයක් උස්ව නැංගේ වෙයි.

,ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආභීත්යහ, සමයක් සම්බුද්ධයහ, අප්ප චද්‍යා පසලොස් වරණ ධම්මයන්ගෙන් යුක්තයහ, යහපත් ගති ඇත්තාහ. සියලු ලෝකයන් දන්නාහ. ශ්‍රේෂ්ඨයහ. හික්ම විය යුතු පුරුෂයන් හික්ම විමෙහි ඊයදුරෙකු වැනියහ. දෙවි මිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, වතුරායී සත්‍ය ධම්මයන් අවබෝධ කලහ. භාග්‍යවන්හ. ඒ නවාගතයන් වහන්සේ දෙවියන් සහිතවූ, මාරයන් සහිතවූ, බ්‍රහ්මයන් සහිතවූ, මහණ බමුණන් සහිතවූ, දෙවි මිනිසුන් සහිතවූ, සත්ව වර්ගයා තමන් උසස් ඤාණයෙන් දැන පැහැදිලිකොට ප්‍රකාශ කරන්නාහ. ඒ නවාගතයන් වහන්සේ මූල යහපත්වූ, මැද යහපත්වූ, අභි සහිතවූ, ව්‍යංජන සහිතවූ, සියලු ලෙසින් සම්පුණ්ණවූ, පිරිසිදුවූ ශාසන මාහී බ්‍රහ්මවරියාව ගෙන හැර දක්වති. එබඳුවූ රහතුන්ගේ දැකුම් පවා යහපත්ය, (කියාය) ඉක්බිති සාලගම් වැසි බ්‍රාහ්මණ ගම් වැසි බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හිද එතැනට පැමිණියාහුය. පැමිණ ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පැත්තක හුන්නාහුය. ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කවා කොට නිමාවා එක පැත්තක හුන්නාහුය. ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිටින දිශාවට ඇදිලි බැඳ වැඳ එක පැත්තක උන්නාහුය. ඇතැම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි (තමන්ගේ) නාම ගොත්‍ර කියා එක පැත්තක උන්නාහුය. ඇතැම්හු නිශ්ශබ්දවම එක පැත්තක උන්නාහුය. එක පැත්තක හුන්නාවූම, සාලගම් වාසිවූ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කීවාහුය.

,භවන් ගෞතමයාණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් සත්වයෝ කය බිඳිමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ, නපුරු ගති ඇති යටිකුරුව වැටෙන්නාවූ තරකයෙහි උපදිති. ඊට හේතුව කුමක්ද? ඊට ප්‍රත්‍යය කවරේද?

,භවන් ගෞතමයාණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් සත්වයෝ කය බිඳිමෙන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති දිව්‍ය ලෝකයෙහි උපදිති. ඊට හේතු කවරේද? ඊට ප්‍රත්‍යය කවරේද?

2. ,ගෘහපතියනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් සත්වයෝ අධාර්මික හැසිරීම යයි කියන විෂම හැසිරීම හේතුකොට ගෙන කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු අපාය නම්වූ නපුරු ගති ඇති තරකයෙහි උපදිත්. ගෘහපතියෙහි, මේ ලෝකයෙහි ධර්මික හැසිරීම යයි කියන සමවයභාව හේතුකොටගෙන ඇතැම් සත්වයෝ කාය හෙදයෙන් මරණින් මතු සුගති නම්වූ දිව්‍ය ලෝකයෙහි උපදිත්.,

,අපි හවත් ගෞතමයින්ගේ සංකෂපයෙන් කියන ලද්දාවූ, විස්තර වශයෙන් අභ්‍යවිචාර නොබෙදෙන ලද්දාවූ, මේ ධර්මයෙහි විස්තර වශයෙන් අභ්‍යවිචාර නොදනිමු. යම්සේ අපි හවත් ගෞතමයින්ගේ කොටින් දෙශනා කරන ලද්දාවූ, විස්තර වශයෙන් අභ්‍යවිචාර නොබෙදෙන ලද්දාවූ, මේ ධර්මය විස්තර වශයෙන් දැන ගන්නේමුද, හවත් ගෞතමයන්ගේ එසේ ධර්මය දෙශනා කරන සේක්වා., ,ගෘහපතියෙහි, එසේවිනම් අසවි. මනාකොට සිත්හි තබා ගනිවි. කියන්නෙමි, ,එසේය පින්වතුන් වහන්ස,සි සාලෙය්‍ය බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උන්තර දුන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාලහ.

3. "ගෘහපතියෙහි, තුන් පරිද්දෙකින් කයින් අධර්මී පැවතුම් විෂම පැවතුම් වෙයි. වචනයෙන් සතර ආකාරයකින් අධර්මී පැවතුම් විෂම පැවතුම් වෙයි. සිතින් තුන් ආකාරයකින් අධර්මී පැවතුම් විෂම පැවතුම් වෙයි. ගෘහපතියෙහි කෙසේ කයින් තුන් ආකාරයකින් අධර්මී පැවතුම් විෂම පැවතුම් වේද? ගෘහපතියෙහි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කෙනෙක් රෝද වූයේ, ලෙයින් තෙමුණු අත් ඇත්තේ, අත්‍යයන් පෙලීමෙහි, නැසීමෙහි යෙදුනේ, සත්ත්වයන් කෙරෙහි දයාවක් නැතිව ප්‍රාණගාත කරන්නේ වෙයිද, සොරකම් කරන්නේ වෙයිද, ගමෙහිද, ආරණ්‍යයෙහිද, අත් සතු යමක් වේද, එය සොර සිතින් පැහැර ගන්නේ වෙයිද, කාමයන්හි වරදවා හැසිරෙන්නේ වෙයිද, මව විසින් රක්තා ලද්දාවූද, පියා විසින් රක්තා ලක්දාවූද, මව්පියන් විසින් රක්තා ලද්දාවූද, සොහොයුරා විසින් රක්තා ලද්දාවූද, ගොත්‍රයෙන් රකින ලද්දාවූද, කුල වාරිත්‍ර ධර්මයෙන් රකින ලද්දාවූද, හිමියන් සහිතවූද, (අසුවල් ස්ත්‍රිය වෙත ගියහොත් දඩයයි නියම කරනලද) දඩුවම් සහිතවූද, යටත් පිරිසෙයින් (මැය මගේ භාර්යාව වන්නියයි පිරිමියෙකු විසින්) මල්දමක් දමනු ලැබුවාවූද, යම් ඒ ස්ත්‍රිහු වෙන්ද, එබඳු ස්ත්‍රින් සමග හැසිරීමට පැමිණියේ වෙයිද, ගෘහපතියෙහි, මෙසේ වනාහි කයින් සිදුවන්නාවූ අධර්මී පැවතුම් විෂම පැවතුම් තුන් ආකාර වෙයි.

4. " ගෘහපතියෙහි, කෙසේ නම් වචනයෙන් අධර්මී පැවතුම් විෂම පැවතුම් සතර ආකාර වෙයිද? ගෘහපතියෙහි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් කෙනෙක් බොරු කියන්නේ වෙයිද, සභාවකට ගියේ හෝ පිරිසකට ගියේ නැයන් මැදට ගියේ හෝ සමුහයා මැදට ගියේ හෝ රාජකුලයා මැදට ගියේ හෝ 'පින්වත් පුරුෂය මෙහි එව යමක් දන්නෙහි නම් එය කියව" යි ඉදිරියට පමුණුවන ලද්දේ සැකිඹි අසන ලද්දේ නොදැන හෝ දනිමියි කියයි. දැන හෝ නොදනිමියි කියයි. දැක හෝ නොදුටුයෙමියි කියයි, කොදැක හෝ දුටුවෙමියි කියයි, මෙසේ නමා නිසා හෝ අත්‍යයන් නිසා හෝ කියියම් ලාභයක් නිසා හෝ දැන දැන බොරු කියන්නේ වෙයි. කේලම් කියන්නේ වයි, මෙතැනින් අසා මොවුන් බිඳුවනු පිණිස අසුවනු කියන්නේය, අසුවල් තැනින් හෝ අසා අසුවලුන් බිඳුවනු පිණිස මොවුන්ට කියන්නේය, මෙසේ සමගි වුවන් බිඳින්නේ හෝ වෙයි, බිඳුනවුන්නට අනුබල දෙන්නේ හෝ වෙයි. හෙදවීමෙහි ඇලුණේ, හෙද කිරීමෙහි සතුටු වන්නේ, හෙදකරන වචන කියන්නේ වෙයි, ඵරුෂ වචන කියන්නේ වෙයි. යම් ඒ වචනයක් ගැටිම් ගැරහිමාදින් දොෂ සහිතද, කුණු

සැරව වැහෙන්නාක් මෙන් අප්‍රියද, අන්‍යයන්ගේ සිත් නරක් කරන්නේද, අන්‍යයන්හට පහරක් වැනිද ක්‍රොධයට කිට්ටුද, සමාධිය පිණිස නොපවතිද, එබඳු වචන කියන්නේ වයි. සම්ප්‍රලාප (හිස් වචන) කියන්නේ වයිද, නුදුසුදු කාලයෙහි කියන්නේද, නුචුටක් කියන්නේ වෙයිද, අනර්ථයක් කියන්නේ වෙයිද, අධම්මයක් කියන්නේ වෙයිද, විනයක් කියන්නේ වෙයිද, සිතෙහි තබා ගැනීමට නුදුසු වචන කියන්නේ වෙයිද, නුදුසු කාලයෙහි, නිදර්ශන දැක්වීම් ආදියක් නැතිව අගක් මුලක් නැති, අවැඩින් යුක්තවූ වචන කියන්නේ වෙයිද, ගෘහපතියෙහි, මෙසේ වචනයෙන් සනර ආකාරයකින් අධම්ම පැවතුම් විෂම පැවතුම් වෙයි.

5. "ගෘහපතියෙහි, කෙසේ සිතින් තුන් ආකාරයකින් අධම්ම පැවතුම් විෂම පැවතුම් වේද, ගෘහපතියෙහි, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කෙනෙක් දැඩි ලොහ ඇත්තේ වෙයිද, යම් ඒ අනුන්ගේ වස්තුවක් වේද, 'එය අධික ලොහයෙන් බලන්නේද, අනුන්ට අයිති යමක් වේද, 'අනේ එය මට වන්නේ නම් ඉතා හෙහෙකැයැයි (අධික ලෝහයෙන්) සිතයිද, මේ සන්නිවයෝ නැසෙන්නා, විනාශ වෙන්නා, සිඳෙන්නා, නැතිවී යෙන්නා ව්‍යාපාද සිත් ඇත්තේ, නපුරු අදහස් ඇත්තේ වෙයිද, විපරීත දැකීම ඇති මිධ්‍යාදෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයිද, දෙන ලද්දෙහි විපාක නැත, දුන් දෙයෙහි එල නැත, පිදු දෙයෙහි විපාකය නැත, කුලලාකුලල කර්මයන්ගේ එලයද විපාකයද නැත, මෙලොවක් නැත, පරලොවක් නැත, මව් කෙරෙහි හොඳ හෝ නරක පැවැත්මෙහි විපාක නැත, පියා කෙරෙහි හොඳ හෝ නරක පැවැත්මෙහි විපාක නැත, මැරී උපදින සන්නිවයෝ නැත, යහපත් මාර්ගයෙහි ගියා වූ යහපත්ව පිළිපදින්නා වූ යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයද පරලෝකයද තුමු නුවණින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරන්නේද, එබඳු වූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ නැතැයි ගනින්නේද, ගෘහපතියෙහි, මෙසේ තුන් ආකාරයකින් සිතින් අදර්ම පැවතුම් විෂම පැවතුම් හේතුකොටගෙන ඇතැම් සන්නිවයෝ කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහවූ, ගති ඇති, නපුරු වැටීමක් ඇති නිරයෙහි උපදිති.

6. "ගෘහපතියෙහි, තුන් ආකාරයකින් කයින් ධර්ම පැවතුම් සමපැවතුම් වෙයි. සනර ආකාරයකින් වචනයෙන් ධර්ම පැවතුම් සමපැවතුම් වෙයි. තුන් ආකාරයකින් සිතින් ධර්ම පැවතුම් සම පැවතුම් වෙයි. ගෘහපතියෙහි, කෙසේ නම් තුන් ආකාරයකින් කයින් ධර්මපැවතුම් සමපැවතුම් වෙයිද? ගෘහපතියෙහි, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සතුන් මැරීම හැර සතුන් මැරීමෙන් වැළකුණේ බහා තැබූ දඩු ඇත්තේ බහා තැබූ ආයුධ ඇත්තේ ලේජා ඇත්තේ කරුණාවන් බවට පැමිණියේ සියලු සන්නිවයන් කෙරෙහි භිතානුකම්පා ඇත්තේ තවෙසෙයිද, නුදුන් දෙය ගැනීම අත්හැර නුදුන් දෙය ගැනීමෙන් වැළකුණේ වෙයිද, ගමෙහිද, අරණ්‍යයෙහිද අනුන් සතු වූ යම් වස්තුවක් වේ නම් එය සොර සිතින් නොගන්නේ වෙයිද, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම හැර කාමමිධ්‍යාවාරයෙන් වැළකුණේ මව විසින් රක්තා ලද්දාවූද, පියා විසින් රක්තා ලද්දාවූද, මව්පියන් විසින් රක්තා ලද්දාවූද, සහෝදරයා විසින් රක්තා ලද්දාවූද, සහෝදරියා විසින් රක්තා ලද්දාවූද, නැයන් විසින් රක්තා ලද්දාවූද, ගොත්‍රයෙන් රක්තා ලද්දාවූද, කුල වාරිත්‍ර ධර්මයෙන් රක්තා ලද්දාවූද, හිමියන් සහිතවූද, දඩුවම් සහිතවූද, යටත් පිරිසෙයින් මලේදමක් පළඳවන ලද්දාවූද යම් ඒ ස්ත්‍රීහු වෙද්ද, එබඳු ස්ත්‍රීන් හා හැසිරීමට නොපැමිණියේ වෙයිද, ගෘහපතියෙහි, මෙසේ වනාහි තුන් ආකාරයකින් කයින් ධර්ම පැවතුම් සමපැවතුම් වෙයි.

7. "ගෘහපතියෙහි, කෙසේ නම් වචනයෙන් සතර ආකාර වූ ධර්ම පැවතුම් සමනැවතුම් වෙයිද? ගෘහපතියෙහි, මේ ලොකයෙහි ඇතමෙක් බොරැකීම අත්හැර බොරැ කීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. සභාවකට ගියේ හෝ පිරිසකට ගියේ හෝ නැයන් මැද ගියේ හෝ සමුහයා මැදට ගියේ හෝ රාජකුලයා මදට ගියේ හෝ, 'පින්වත් පුරුෂය, මෙහි එව, යමක් දන්තෙහි නම් එය කියව'යි ඉදිරියට පමුණුවන ලද්දේ, සාක්ෂ අසන ලද්දේ හෙතෙම නොදන්නේ හෝ නොදනිමිසි කියයි. දන්නේ හෝ දනිමිසි කියයි, නුදුටුයේ හෝ නොදුටුවෙමිසිද, දුටුයේ හෝ දුටුවෙමිද කියයි. මෙසේ තමන් නිසා හෝ අනුන් නිසා හෝ කිසියම් ලාභයක් නිසා හෝ දැන දැන බොරැ නොකියන්නේ වයි.

කේලාමි කීම අත්හැර, කේලාමි කීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. මෙතැනින් අසා මොවුන් බිදීම පිණිස අනුවලේ නැත නොකියන්නේය. අසුවන් නැතින් අසා අනුවලුන් බිඳවීම පිණිස මොවුන්ට නොකියන්නේය. මෙසේ බිඳුනවුන් ගලපන්නේ වෙයි. එක්වූවන්ට සම්ගියෙහි අනුසස් කියා අනුබල දෙන්නේ වෙයි. සමගියෙහි ඇලුනේ , සමගියෙහි ආශා ඇත්තේ, සමතිගයට සතුටුවන්නේ, සමගි වචන කියන්නේ වෙයි. යම් ඒ වචනයක් දෝෂ රහිතද, කණට සැපද ප්‍රේම කටයුතුද, හෘදයාංගමද, ගුණයෙන් පිරුණේද, බොහෝ දෙනාට කැමතිද, බොහෝ දෙනාට මනාපද, එබඳු වචන කියන්නේ වෙයි. හිස්වචන කීම අත්හැර හිස් වචන කීමෙන් දුරුවූයේ සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ, වූවක්ම කියන්නේ, වැඩ ඇති දෙයක්ම කියන්නේ, ඇතිවූවක්ම කියන්නේ, හික්මීම පිලිබඳ වූවක්ම කියන්නේ, සිතෙහි තැන්පත් කර ගැනීමට සුදුසුවූ, කාලයෙහි කියන්නාවූ, කරුණු සහිත වූ, දැක්වීම් සහිතවූ, වැඩ දායකවූ වචන කියන්නේ වෙයි. ගෘහපතියෙහි, මෙසේ වචනයෙන්සරන ආකාරවූ ධර්මපැවතුම් සමපැවතුම් වෙයි.

8. "ගෘහපතියෙහි, කෙසේනම් සිතින් තුන් ආකාරවූ ධර්මපැවතුම් සමපැවතුම් වේද? ගෘහපතියෙහි, මේ ලොකයෙහි ඇතමෙක් අධික ලෝභ නැත්තේද, අකුක්ගේ සිත් සතුටු කරන යම් ඒ අත්සතු වස්තුවක් වේද, එය අධික ලෝභයෙන් නොබන්නේ වේද, 'යමක් අනුන් සතුව ඇද්ද එය මට වන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැයි නොසිතන්නේ වේද, ක්‍රොධ සිත් නැත්තේ, පිරිසිදුවූ යහපත් කල්පනා ඇත්තේ, මෙසේද මේ සත්වයෝ වෛර නැත්තෝ, ක්‍රොධ නැත්තෝ, දුක් නැත්තෝ සුවසේ ආත්ම පරිහරනය කරන්වායි (සිතන්නේද) වරදවා ගැනීම නැත්තේ සමාසක් දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයිද, දුන් දෙයෙහි විපාක ඇත. පරිත්‍යාග කරන ලද්දෙහි විපාක ඇත. පිදු දෙයෙහි විපාක ඇත. කරනලද යහපත් අයහපත් කර්මයන්ගේ ඵල විබාක ඇත. මේ ලෝකය ඇත. පරලෝකය ඇත. මව් කෙරෙහි හොඳ හෝ තරක පැවැත්මෙහි විපාක ඇත. පියා කෙරෙහි හොඳ හෝ තරක පැවැත්මෙහි විපාක ඇත. මැරී උපදින සත්වයෝ ඇත. යහපත් මාර්ගයෙහි ගියාවූ, යහපත්ව පිලිපදින්නාවූ යම් කෙනෙක් මේ ලොකයද පරිලොකයද තුමු ප්‍රඤාවෙන් අවබෝධකොට ප්‍රකාශ කරද්ද, එබඳුවූ ශ්‍රවණ බ්‍රාහ්මණයෝ ඇතැයි (සිත්දද) ගෘහපතියෙහි, මෙසේ සිතින් තුන් ආකාර ධර්මපැවතුම් සමපැවතුම් වෙයි. ගෘහපතියෙහි, මෙසේ ධර්ම පැවතුම් සමපැවතුම් හේතුකොටගෙන ලොකයෙහි ඇතැම් කෙනෙක් කය බිදීමෙන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති ස්වර්ග ලොකයෙහි උපදිති.

